МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

С. А. Іванов
Кібербезпека в системі національної безпеки України *540*

М. М. Мурга
Роль сучасної журналістики у забезпеченні національної безпеки *543*

О. Л. Сокур, О. З. Клименко
Цифрові технології у професійній діяльності інформаційно-бібліотечних працівників Національної академії наук України *546*

А. С. Нагорна
Відповідальність і санкції в міжнародному праві *548*

М. Д. Авраменко
Національна безпека *549*

Т. П. Палієнко
Національна безпека в умовах посилення глобальної інтеграції *552*

Ю. І. Кулінська
Міжнародне право *555*

М. Г. Гордієнко
Геноцидні практики російської агресії як інструмент асиміляційної політики *557*

Д. Д. Макаров
Правила виконання больових прийомів при силовому затриманні *560*

О. В. Сушко
Державна зрада посадовців як інструмент підриву державності: український вимір *562*

Є. Д. Шакун
Концептуалізація поняття "фінансово-економічна безпека" в наукових публікаціях: вітчизняний контекст *567*

І. В. Кудрявський
Способи підвищення ефективності механізмів державного управління у сфері захисту безпеки інформаційного простору *569*

С. О. Мартинюк
Роль OSINT для безпеки бізнесу: організаційно-правовий аспект *572*

В. В. Ровний
Правове регулювання державної політики у галузі освіти, як інструменту національної безпеки *574*

Т. Костюк
Political, social and humanitarian dimensions of war and post-war sustainability of Ukraine *576*

І. Л. Дідюк, Н. Д. Присяч
Людський капітал як фактор національної безпеки: виклики міграції та демографічної кризи в Україні *579*

М. Г. ГОРДІЄНКО
канд. політ. наук, доц., доцент кафедри соціальної роботи
Яготинський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП", м. Яготин
ORCID: https://orcid.org/ 0000-0003-2259-6004

ГЕНОЦИДНІ ПРАКТИКИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ АСИМІЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Останні майже три роки українська державність як і її громадяни балансують на межі існування. Причиною цього є розв'язана повномасштабна війна путінської кліки проти суверенної Української держави. Ця війна спричинена прагненням путіна відродити неоімперію шляхом захоплення українських територій та асиміляції наших громадян. Виявилося, що **в арсеналі світової цивілізації відсутні ресурси і механізми ефективної протидії й стримування варварської політики рашизму**. Немає жодних ілюзій стосовно того, що притомна когорта росіян спроможна завадити реалізації злочинних намірів кремлівського вождя здійснити воєнну агресію проти України. Адже соціальний простір рф давно зачищений від тих політичних сил, які спроможні очолити антипутінські протести та впливових конкурентів чинній системі влади. Політична система путінської росії контролюється силовими структурами, які визначають параметри дозованої демократії, регламентують діяльність засобів масової інформації і тримають у покорі громадянське суспільство.

Тому здійснюючи свою агресивну експансіоністську політику імперського реваншу шляхом свідомого знищення українського етносу, путін не має опонентів з боку своїх підданих, переважна більшість яких підтримують дії свого президента. Це дає підстави російському диктатору нахабно проводити варварську політику колонізації України, ігноруючи морально-етичні норми, порушуючи правила ведення війни та нехтуючи приписи міжнародного права. Така поведінка очільника кремля обумовлюється його диктаторськими повноваженнями й відсутністю належної реакції з боку міжнародного співтовариства. З цього випливає закономірний умовивід: **якщо біологічна істота з манією імперської величі має необмежену владу й усвідомлює безкарність її використання, вона буде чинити глобальне варварство**. Прогресивні сили людства мають виробити систему превентивних запобіжників, щоб вчасно зупиняти непритомні диктаторські режими, які прагнуть поневолити і знищити ненависний для них народ чи політичний устрій.

Путінська експансія в Україну мала тривалий підготовчий період, що відбувався у двох паралельних площинах. Перша вісь — це накопичення й модернізація озброєння. У другій площині здійснювалася розробка ідеологічних засад військової інтервенції. Її концептуальні засади формуються в проєкті "русского миру". **Його ідейні засади наповнені фальшивими наративами "російської весни", що має прийти до всіх росіян, які потерпають від гніту українських націоналістів.** Важливою складовою цього проекту є формування неоімперського конструкту — "новоросії". Його реалізація передбачає окупацію значної частини України – Харківської, Донецької, Луганської, Запорізької, Миколаївської й Одеської областей та витіснення з них українців. В загарбницькій ідеології кремля Україна не є кінцевим пунктом. Подальший наступ має відбуватися на країни ліберальної демократії.

В процесі російсько-української війни московія обирає свою природну геополітичну нішу — азійський світ й тоталітарний устрій. “Тоталітаризм має амбіції посилення назовні і реалізовує їх через війну. А війна, в свою чергу, стає вищою точкою мобілізації такої тоталітарної системи. Постання тоталітарної системи із “геополітичними планами” означає практично неминучу війну. Саме цьому вчить нас історія еволюції російського режиму після 2014 р., який привів його, сусідню Україну, Європу і весь світ до великої війни в 2022 р. Але й також до остаточного стрибка в тоталітаризм самої рф” [3, с. 27]. Якщо Петро І прорубав вікно у Європу, то путін його наглухо забив. В системі путінського правління з новою силою постають нетлінні постулати імперії: “самодержавіє, православіє, народність”. Маніакальна логіка путінізму керується фейковими наративами про те, що “київська хунта” проводить геноцидну політику, чинить знущання стосовно російського населення. Тому для його захисту необхідна воєнна експансія. З її допомогою **путін реалізує імперську концепцію “збирання руських земель” під крило московської деспотії**. За логікою кремлівського диктатора, всюди де проживають російські громади чи звучить російська мова є привід ставити питання про анексії цих територій. Російська велич стверджується за рахунок насильницького пригнічення й заперечення права на існування інших народів, які перебувають у зоні московського підпорядкування.

Найбільші стратегічні преференції для московитів дає контроль над Україною. Тому на вістрі імперських атак знаходиться геополітичний простір нашої держави. Його почали атакувати з 2014 року у форматі радикалізації протестних рухів та створення сепаратистських анклавів ЛНР і ДНР. Однак виявилося, що такий алгоритм окупації України швидко не спрацьовує. Тоді “бункерний” приймає рішення про “спеціальну військову операцію”, що передбачає не лише захоплення територій, а й цілеспрямоване нищення українців. Ми схильні вважати, що **дослідження новітньої російської агресії проти України в геноцидному вимірі є надзвичайно актуальним, позаяк розставляє акценти щодо російського імперіалізму, його войовничого характеру та колоніальної сутності**. Найкращою ілюстрацією Середньовічного мракобісся рашизму є цілеспрямовані ракетні удари по цивільній інфраструктурі й мирним людям, а також те свавілля путінських вояків, які вони чинили в Бучі, Ірпені, Маріуполі, Ізюмі та інших містах та селах.

Зазначені діяння свідчать про геноцидні практики рашизму. Щоб обмежити авторський суб’єктивізм у розумінні феномену геноциду, потрібно окреслити його чітку дефініцію. В академічній літературі геноцид тлумачиться як “повне або часткове знищення окремих груп населення за расовим, національним, релігійним мотивами (ознаками) або навмисне створення життєвих умов, розрахованих на знищення названих груп. ООН проголосила геноцид найбільшим злочином проти людства... Найхарактернішим прикладом геноциду в історії людства є злочини, заподіяні різним народом з боку державної машини німецького нацизму в роки Другої світової війни (особливо щодо єврейського і слов’янського населення). Страхітливим за своїми масштабами і жорстокістю був геноцид щодо українського народу, здійснений сталінським режимом, — голодомор 1932–1933 рр. і нищення духовної еліти у 20–30-х рр. Безпрецедентним за жорстокістю був також геноцид здійснений турецькою державою щодо вірменів у 1915 р. Геноцид корінним чином суперечить принципам гуманізму і правам людини, а отже, має бути повністю викорінений із суспільно-політичного життя” [2, с. 99]. Однак в реальному житті **повністю усунути практики геноциду неможливо**. У різношерстому конгломераті людства завжди знайдеться одіозна фігура чи група людей, яка в поривах злоби може навмисно знищити іншу категорію собі подібних членів суспільства. Тому прояви геноциду

будуть мати місце й у перспективі буття людської цивілізації як неодмінний її супутник.

Існує багато емпіричних доказів того, що путінська деспотія веде гібридну війну із застосуванням геноцидних практик проти українців. Компетентні рефлексії з цього приводу висловлює голова Українського інституту національної пам'яті, кандидат філософських наук А. Дробович. Він зауважує, що "геноцид є злочином системним і організованим. Його не можна вчинити випадково чи з необережності... Для того, щоб в юридичному сенсі діяння було визнано геноцидом, повинні виконуватися дві ключові умови: 1) має бути доведено, що метою злочинців є намір знищити повністю або частково етнічну, національну, расову чи релігійну групу як таку; 2) винуватці мали вчиняти проти жертв якусь із цих дій — вбивство, завдання серйозних тілесних чи ментальних ушкоджень, створення умов неможливих для виживання. Саме поєднання цих двох пунктів становлять зміст поняття геноцид. Незважаючи на те, що росіяни та їхня армія неодноразово здійснювали злодійства, передбачені в другому пункті, і свідками цього був весь світ, перший компонент геноциду, — а саме намір, — потрібно довести в форматі трибуналу чи суду" [1]. З цього випливає, що геноцидні практики русні треба ретельно фіксувати та здійснювати їх юридичний супровід.

Окрім цього А. Дробович додає, що "еталонним" геноцидом зазвичай називають такий, який і має на меті вбивство, повне чи часткове винищення. Не залякування, асиміляцію чи пацифікацію, а саме знищення. Власне, і Голокост, який послужив фінальною підставою юридичного формування терміну геноцид, задумувався нацистами саме як "остаточне вирішення єврейського питання". Тобто повне фізичне знищення усіх євреїв без винятку. Цілком правомірно такий геноцид називати онтологічним або екзистенційним... Однак тут є одна важлива деталь — не завжди геноцид має на меті саме вбивство членів іншої групи... Геноцидом також є насильницьке змушування до відмови від самих себе, від своєї ідентичності та спільноти. Московські окупаційні війська та адміністрації всіляко заохочують колаборацію, примусово видають російські паспорти та вимагають від захопленого місцевого населення публічної лояльності. Цьому активно сприяють українські політичні колаборанти та російські агенти впливу, які прагнуть вислужитися перед "новою батьківщиною" та часто демонструють більшу російськість, ніж самі росіяни... Така поведінка росіян у цій війні де-факто є асимілятивним геноцидом — тобто вони діють не як гітлерівці, які не давали євреям чи ромам жодного вибору окрім смерті, а "великодушніше", адже путінці пропонують українцям вибір: смерть або приєднання до російської групи [1]. Іще голова Українського інституту національної пам'яті помічає, що **росія — перша, яка системно і відкрито у XX–XXI ст. веде імперські практики загарбницьких воєн та асимілятивного геноциду**. В той час як колишні імперії світу намагаються визнавати злочини імперіалізму та спокутувати зло заподіяне іншим народам, росія прагне назад у епоху імперій, колоній, провінцій.

Тож справжнім пробним каменем ступеня людяності та цивілізованості нашої епохи стане те, як світ відреагує на новий імперіалізм та імперіалістичну за своєю суттю практику російського асимілятивного геноциду.

На завершення скажемо про те, що в Україні існує дефіцит на якісну рефлексію російської експансії й вивчення її політичного режиму, який повернув у Європу велику війну. Нагально потребує дослідження **геноцидних практик кремля, як зброї масового знищення українців**. Актуальність цих досліджень обумовлюється тим, що Україна буде продовжувати жити поруч з таким "левіафаном" як росія, що генетично схильна до геноцидних дій. А значить до цього треба системно готуватися. **Війна стала неодмінним атрибутом російської імперії, яким вона живиться й розширю-**

ється. Мир для московії — це стагнація й загроза розпаду. Тому путін не випадково заявляє — "зачем нам мир, в котором нет России". Сьогодні Україні необхідно мобілізуватися на протидію ворогові в усіх аспектах, починаючи із виробництва зброї й закінчуючи економікою та ідеологією. Лише відкинувши московську орду за межі своїх кордонів й створивши надійну систему безпеки, можна уникнути повторення геноцидних практик неоімперій.

Джерела

1. *Дробович А.* Російський асимілятивний геноцид. URL: https:// https://www.pravda.com.ua/columns/2023/10/10/7423459/
2. Політологічний енциклопедичний словник / упорядник В. П. Горбатенко; за ред. Ю. С. Шемшученка. В. Д. Бабкіна. 2-ге вид. К.: Ґенеза, 2004. 736 с.
3. Удавана Росія: імітація величі і могутності / Зеленько Г. (керівник проєкту, науковий редактор), Лісничук О., Нагірний В., Павленко І., Рябчук М., Стародуб А. Ніжин : Видавець Лисенко М. М., 2024. 288 с.

Д. Д. МАКАРОВ

курсант 2 курсу факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування Національної поліції України
Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ПРАВИЛА ВИКОНАННЯ БОЛЬОВИХ ПРИЙОМІВ ПРИ СИЛОВОМУ ЗАТРИМАННІ

Людське тіло — це складна система, що складається з численних м'язів, суглобів та їх сполучних елементів, що забезпечує широкий спектр рухів з різноманітними траєкторіями, напрямками та амплітудами. Однак, кожен суглоб має анатомічно зумовлені обмеження щодо амплітуди та напрямку рухів. Спроби подолати ці природні обмеження за допомогою зовнішньої сили можуть призвести до гострого болю та серйозних травм. Крім того, на тілі людини існують специфічні больові точки, вплив на які викликає миттєвий інтенсивний біль, що позбавляє здатності до активного опору.

Виходячи з цього, больові прийоми — це тактичні дії, спрямовані на тимчасову нейтралізацію рухової активності людини шляхом цілеспрямованого впливу на її больові точки. До таких чутливих зон належать специфічні точки на м'язових з'єднаннях та сухожиллях, суглобові структури, нервові сплетення та внутрішні органи. Фізичний вплив здійснюється шляхом точкового натискання на больові рецептори або органи, контрольованого згинання, розгинання або скручування суглобів у межах їх природної амплітуди, але з її перевищенням, аналогічних дій на суглоби, але в неприродних для них напрямках [1, с. 54]. Больові прийоми можуть застосовуватися у різних ситуаціях, де необхідно тимчасово обмежити рухову активність людини. Наприклад, під час затримання правопорушника, для самооборони, в спортивних єдиноборствах.

В умовах фізичного протиборства вдале застосування больових прийомів змушує супротивника припинити опір, до того ж, важливою особливістю цієї групи прийомів